

Извештај са домаћег курса I категорије : **„Рано откривање рака грлића материце-од идеје до реализације и евалуације“**.

У организацији Завода за јавно здравље Крушевац и Центра за КМЕ Медицинског факултета Приштина- Косовска Митровица, у сали I зграде North city у Косовској Митровици 27. марта 2014. године одржан је домаћи курс прве категорије под називом: **„Рано откривање рака грлића материце-од идеје до реализације и евалуације“**. Модератори и предавачи на овом курсу били су проф. др Светомир Самарџић, редовни професор Медицинског факултета Приштина-Косовска Митровица и др.сци.мед. Татјана Симовић, директор Завода за јавно здравље Крушевац са својим сарадницима.

Поменути домаћи курс прве категорије је акредитован од Здравственог савета Србије под евиденционим бројем А-1-1233/13 чиме су полазници курса добили по 6 акредитационих бодова.

Профил полазника су практично сви медицински радници који се у свом раду могу сусрести са овом проблематиком : лекари, медицинске сестре и техничари свих смерова, више медицинске сестре и организатори здравствене неге.

Проф. др Светомир Самарџић, редовни професор Епидемиологије на Медицинском факултету Приштина- Косовска Митровица, одржао је предавање на тему: **„Скрининг-теоријске поставке и примена“**.

Он је пре свега објаснио суштину самог појма /дефиницију/ скрининга, као и основне циљеве и врсте скрининг тестова у медицини. Скрининг представља прелиминарно откривање непрепознатих поремећаја здравља у пресимптоматској фази. у циљу што ранијег откривања одређене болести. Основни циљ организовања скрининга за неко малигно обољење је смањење смртности од те болести . Основне врсте скрининга су: масовни, селективни, опортунистички и мултипли /секвенцијални и симултани/. Говорећи о критеријумима везаним за увођење скрининг тестова, проф. Самарџић је изнео да они могу бити везани за поремећај здравља и везани за скрининг

тест. Сваки скрининг тест мора да има одговарајућу валидност /сензитивност и специфичност/, предиктивну вредност /позитивна, негативна/ и постојаност. Поред тога, сваки скрининг тест мора бити једноставан, безбедан и јефтин. Проф. Самарџић говорио је и о евалуацији скрининг тестова, која се може вршити преко операционих мера, исходних мера, аналитичких и експерименталних метода, али и о факторима који могу довести до пристрасности при процени ефикасности скрининг програма.

Др сци.мед. Татјана Симовић, директор завода за јавно здравље у Крушевцу, одржала је предавање на тему: „**Скрининг у Србији - од идеје, реализације до евалуације**“.

Она је на почетку свог предавања упознала полазнике курса са епидемиолошком ситуацијом везаном за рак грлића материце у свету и у нашој земљи. Рак грлића материце је друго по учесталости малигно обољење код жена у свету. Преко 80% случајева рака грлића материце као и смрти због ове болести региструје се у земљама у развоју. Према подацима Регистра за рак Централне Србије и Регистра за малигне туморе Војводине, на територији Србије (без Косова) се сваке године открије око 1400 нових случајева рака грлића материце. По учесталости, рак грлића материце налази се на другом месту, одмах након рака дојке. Према стопи инциденције, Србија је на 3. или 4. месту у Европи.

Као главни прогностички фактор код болесница са раком грлића материце означен је стадијум болести. Нажалост, код већине боолесница рак грлића материце открива се у вишим стадијумима, када је поред оперативног захвата неопходно применити и постопертивну или радикалну радиотерапију. Зато је у циљу пада инциденције и смртности од рак грлића материце неопходно откривање рака грлића материце у раној фази, и то пре свега успешном применом скрининг тестова. Основни скрининг тест за рак грлића материце је цитолошки преглед цервикалног бриса (Папаниколау тест) у складу са стручно-методолошким упутствима. Прегледом се откривају и промене на грлићу које претходе настанку карцинома. Уклањањем ових промена спречава се настанак инвазивног канцера..

Др сци.мед. Татјана Симовић упознала је слушаоце са методологијом скрининга за рак грлића материце, као и са информисањем, едукацијом, комуникацијом и социјалном мобилизацијом. Циљна популација су становнице Србије старости 25 – 64 година.

Након теоријских предавања, предавачи су изнели и практична упутства и искуства за организовање скрининга за рак грлића материце, почев од формирања група за координацију скрининга рака грлића материце у дому здравља сваке општине, преко израде распореда и достављања позива циљној групи, до организације тестирања - узимање цервикалних брисева у складу са стручно-методолошким упутством. Из сопственог искуства изнети су бројни примери организације скрининга за рак грлића материце на територији општине Крушевац.

Полазници овог курса били су јако заинтересовани и мотивисани да науче или обнове знања из презентоване проблематике. Све време курса активно су учествовали у едукацији, постављајући велики број питања и коментара.

Након теоријског и практичног дела курса спроведен је тест провере знања.

Свим учесницима су по завршетку курса додељена уверења.

Овај домаћи курс прве категорије организовао је Завод за јавно здравље Крушевац у сарадњи са Центром за КМЕ Медицинскг факултета Приштина-Косовска Митровица. С обзиром на успешно организовање овог курса, надамо се да је ово само почетак даље успешне сарадње .

У К. Митровици, 31.03. 2014.год.

Управник Центра за КМЕ:

Проф. др Саша Совтић

Модератори скупа:

Проф. др Светомир Самарџић

Др сци.мед Татјана Симовић

